

Melanoom (huidkanker)

Binnenkort wordt u opgenomen voor het verwijderen van een melanoom. Uw huisarts heeft u doorgestuurd naar de chirurg. In deze folder geven we u een overzicht van wat een melanoom is. In deze folder kunt u ook lezen hoe u zich kunt voorbereiden op de operatie, over de operatie zelf, over de risico's en over wat u moet weten als u weer naar huis gaat. De informatie in deze folder is algemeen. Dat wil zeggen dat niet alles op u van toepassing hoeft te zijn. Heeft u na het lezen van de folder nog vragen, stel ze dan gerust.

Wat is een melanoom?

Een melanoom is een vorm van huidkanker, die meestal zwart van kleur is. Het melanoom kan op alle leeftijden ontstaan, meestal tussen het 30e en 60e levensjaar. Een melanoom kan uitzaaien en daarom is een vroege behandeling van groot belang.

Hoe ontstaat een melanoom?

Er zijn een aantal risicofactoren bekend voor het verkrijgen van een melanoom. Bijvoorbeeld overmatige blootstelling aan zon, met name zonverbranding op jonge leeftijd. Mensen met een lichte huidskleur hebben meer kans op het krijgen van huidkanker.

Het risico neemt toe naarmate er meerdere familieleden een melanoom hebben. Het hebben van veel (meer dan vijftig) gewone moedervlekken of vijf of meer onrustige moedervlekken vergroot eveneens het risico. Bij aangeboren moedervlekken is er een risico op het ontstaan van een melanoom gedurende het leven. De kans hierop is groter bij een reuze moedervlek dan bij kleinere aangeboren moedervlekken.

Wat zijn de verschijnselen?

Een melanoom is meestal grillig van vorm. Er bestaan vaak verschillende kleuren; naast bruin en zwart kunnen de kleuren rood, paars, blauw, grijs, wit of een combinatie hiervan voorkomen.

Sommige kwaadaardige (pigment)cellen verliezen zelfs het vermogen om pigment te maken, waardoor er een licht, rozerood gezwelletje ontstaat. Deze pigmentloze melanomen zien er vaak onschuldig uit, waardoor de diagnose laat gesteld wordt. Verder kan een melanoom jeuken, pijnlijk zijn en er kunnen bloedinkjes of wondjes in ontstaan. Een melanoom kan ontstaan in een moedervlek of op een van te voren gave huid. Het kan op alle plaatsen van het lichaam ontstaan, ook op slijmvlies.

Hoe wordt de diagnose gesteld?

De diagnose kan worden gesteld door een arts met voldoende ervaring met een redelijke zekerheid op de uiterlijke kenmerken. De mate van zekerheid kan worden vergroot als tevens een dermatoscoop wordt gebruikt. Een dermatoscoop is een soort "handmicroscop", waarmee het bovenste deel van de huid tienmaal vergroot kan worden. Als er een redelijke verdenking is op een melanoom, dan moet de afwijking in principe geheel worden verwijderd voor microscopisch onderzoek. Aan de hand van het microscopisch onderzoek kan de diagnose met grote zekerheid worden gesteld.

Bezoekadressen:

Meander Medisch Centrum
Maatweg 3
3813 TZ Amersfoort

Locatie Baarn
Molenweg 2
3743 CM Baarn

Locatie Barneveld
(Medisch Centrum de Burgt)
Nederwoudseweg 17
3772 TD Barneveld

Locatie Leusden
(Medisch Centrum de Mulderij)
De Mulderij 2
3831 NV Leusden

Locatie Nijkerk
(De Nije Veste)
Oranjelaan 104
3862 CX Nijkerk

Postadres:

Postbus 1502
3800 BM Amersfoort

Telefoonnummers:

Algemeen: 033 – 850 50 50
Afspraken: 033 – 850 60 70

KvK Gooi en Eemland:

32082917

www.meandermc.nl

Voor het verdere beleid is de meting van de dikte van een melanoom van belang. Hoe dikker het melanoom onder de microscoop, des te meer kans op uitzaaiing. Afhankelijk van de dikte van het melanoom is het nodig een schildwachtklierprocedure te verrichten. Uitzaaiingen in de lymfeklieren worden vastgesteld via een punctie of via een echo, of beide technieken gecombineerd.

Hoe bereidt u zich voor op de operatie?

Voor de operatie heeft u een afspraak op het Opnameplein. Hier heeft u een aantal gesprekken (apothek, anesthesist en verpleegkundige) ter voorbereiding op de operatie.

De operatie

Voor het verwijderen van het melanoom wordt het lichaamsdeel waar het zich bevindt verdoofd. In sommige gevallen gaat u onder narcose (algehele verdoving). De chirurg zal tijdens de operatie het melanoom verwijderen. Hij zal ook één tot twee centimeter van de omliggende huid meenemen, om er zekerder van te zijn dat alle kankercellen verwijderd zijn. Soms is het nodig om de wond met een huidtransplantatie te sluiten.

De chirurg zal daarvoor een stukje van uw eigen huid gebruiken.

Het operatieweefsel wordt microscopisch onderzocht om te kijken of het melanoom volledig is verwijderd.

Verwijdering van lymfeklieren

In sommige gevallen wordt, om eventuele uitzaaiingen naar de dichtstbijzijnde lymfeklieren op te sporen, met behulp van een kleurstof en nucleaire vloeistof de schildwachtklier opgespoord (sentinel node).

Vervolgens kan deze klier worden verwijderd en op uitzaaiingen worden onderzocht. Als bij microscopisch onderzoek geen kwaadaardige cellen in de verwijderde klier worden aangetoond, is de kans op uitzaaiingen in de andere lymfeklieren zeer klein.

Als er wel uitzaaiingen worden gevonden in de schildwachtklier, moeten de lymfeklieren in de directe omgeving worden verwijderd. Het voordeel van deze methode is dat in eerste instantie alleen de schildwachtklier verwijderd hoeft te worden en niet alle klieren. Wanneer een volledig lymfeklierstation (dus niet alleen de schildwachtklier) wordt verwijderd, kunnen zich complicaties voordoen, zowel op korte als op lange termijn. Mogelijke complicaties zijn bijvoorbeeld bewegingsbeperking, krachtverlies, uitstralende pijn, stoornissen in het gevoel en vochtophoping (lymfoedeem). In dat laatste geval wordt de arm of het been dikker en kan zwaar en moe aanvoelen. Lymfoedeem manifesteert zich soms snel, maar meestal pas maanden of jaren na de operatie. Manuele lymfedrainage (een soort massage) of compressietherapie in combinatie met elastische kousen of zwachtels, zorgt voor een betere lymfeafvoer waardoor het oedeem afneemt.

Aanvullende behandeling

Bij de meeste mensen bij wie een melanoom is weggehaald, is verdere behandeling niet nodig. Maar als er sprake is van uitzaaiingen, wordt soms aanvullend behandeld met bestraling, chemotherapie of immunotherapie. Dit alles bevindt zich echter nog in de experimentele fase.

Na de operatie

De ingreep vindt meestal in dagbehandeling plaats.

Na de behandeling van een melanoom is het belangrijk de huid goed in de gaten te houden. Als nieuwe pigmentafwijkingen ontstaan of als bestaande moedervlekken veranderen, is het verstandig de huisarts of dermatoloog te raadplegen. Let ook op huidveranderingen in de omgeving van het operatielitteken.

Ook is het verstandig te letten op eventuele vergroting van lymfeklieren. Overmatige blootstelling aan zonlicht en vooral zonverbranding moet worden vermeden.

Mogelijke complicaties

Geen enkele operatie is zonder risico's. Ook bij het verwijderen van een melanoom bestaat een geringe kans op een complicatie. Mogelijke complicaties zijn nabloeding, wondinfectie, trombose of longontsteking.

Wanneer moet u waar zijn voor de controleafspraak?

Bij ontslag uit het ziekenhuis krijgt u van ons een afspraak mee voor controle op de polikliniek Chirurgie en Dermatologie. Hier krijgt u de uitslag van het weefselonderzoek. Ook geven wij u bij ontslag enkele tips mee voor een spoedig herstel thuis.

Wie kunt u bellen als u thuis bent en er is iets mis?

Heeft u problemen of maakt u zich zorgen als gevolg van uw ziekenhuisopname, dan belt u:

- Tot aan uw eerste controleafspraak met het algemene nummer van Meander Medisch Centrum, 033 - 850 50 50 en:
 - o vraagt u tijdens kantooruren naar de polikliniek Chirurgie
 - o vraagt u buiten kantooruren naar de Spoedeisende Hulp.
- Na uw eerste controleafspraak:
 - o belt u tijdens kantooruren uw huisarts
 - o belt u buiten kantooruren de Huisartsenpost (0900 – 33 112 33).

Vragen

Heeft u voor of na uw operatie vragen, stelt u deze dan gerust aan uw behandelend arts. Het is verstandig om uw vragen van te voren op te schrijven. Dan weet u zeker dat u niets vergeet.

1. _____ ?
2. _____ ?
3. _____ ?
4. _____ ?
5. _____ ?
6. _____ ?

Telefoonnummers

U kunt het ziekenhuis bereiken via het algemene telefoonnummer: 033 - 850 50 50. U krijgt dan een telefoniste aan de lijn.

Als u een afspraak wilt maken of verzetten belt u met het afsprakennummer: 033 - 850 60 70.